

3.12.2015

Dnro 4595/4/15

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Jussi Pajuoja

Esittelijä: Esittelijäneuvos Jorma Kuopus

KOIRAN TUONTI KAUPUNGINKIRJASTOON

1

Kantelu

Arvostelitte oikeusasiamiehelle osoittamassanne kantelussa Helsingin kaupunginkirjaston linjausta sallia koirien tuonti kirjastoihin. Vetositte asiakkaiden allergisuuteen koirille. Katsoitte, että tämä yleistyvä ja laajeneva linjaus evää ja supistaa allergisen asiakkaan kirjastonkäytön mahdollisuuksia.

Olitte valittanut samasta asiasta vuosien mittaan tuloksetta muun muassa Munkkiniemen kirjaston johtajalle, Helsingin kirjastotoimen johtajalle ja antanut kirjastolle muutakin palautetta.

2

Selvitys

Kirjoituksenne johdosta tänne saatiin Helsingin kaupunginkirjaston selvitys 30.11.2015. Lisäksi käytettävissäni oli 30.10.2013 antamani vastaus kanteluun (EOAK 4603/4/13), joka koski Tampereen kaupungin päätöstä sallia asiakkaiden ottaa mukaan kirjastoon koiria ja kissoja.

3

Ratkaisu

Suomen kennelliiton mukaan Suomessa on tällä hetkellä rekisteröityjä koiria enemmän kuin koskaan. Joka viidennessä suomalaisperheessä on koira, ja vuonna 2014 kennelliiton rekisterissä oli 650 000 koira. Samalla kun koirien suosio on kasvanut, niiden asema ja merkitys ihmisen kumppanina on muuttunut ja saanut uusia muotoja.

Koirien suuren suosion seurauksena myös osa kirjastojen asiakaskunnasta on toivonut, että heidän lemmikkinsä pääsisi kirjastoon. Yhtenä huomion arvoisena perusteena on muun muassa mainittu, ettei ole riskitöntä jättää koira kirjastokäynnin ajaksi yksin ulos odottamaan.

Koiran aseman muutoksesta kertoo myös se, että tavallisia perhekoiria käytetään yhä enemmän vapaaehtoistyössä ja yleishyödyllisissä tehtävissä, kuten kaveri- ja lukukoirina. Lukukoiratoimintaa on harjoitettu vuosien ajan myös muutamassa Helsingin kaupungin toimipisteessä, ja siitä – sekä lapsilta että vanhemmilta – saatu palaute on ollut erinomaista. Tällä hetkellä lukukoira on aika ajoin tavattavissa Etelä-Haagan kirjastossa.

Suomen perustuslain mukaan ketään ei saa asettaa ilman hyväksyttävää perustetta eri asemaan terveydentilan tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella (Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014). Syrjintää koskevalla lainsäädännöllä veloitetaan julkisten tilojen haltijoita kohtelemaan ja palvelemaan asiakkaitaan tasavertaisuusperiaatteen mukaisesti.

Helsingin kaupunginkirjasto pyrkii ilmoituksensa mukaan noudattamaan toiminnassaan tasavertaisuuden ja oikeudenmukaisuuden periaatteita samalla kun se pyrkii ottamaan huomioon laajan asiakaskuntansa erilaiset tarpeet ja toiveet. Helsingin kaupungissa on laadittu luonnos kulttuuristrategiaksi 2012–2017.

Selvityspyyntöni seurauksena Helsingin kaupunginkirjasto on 30.11.2015 ilmoittanut ryhtyvänsä viimeistään vuoden 2016 alussa seuraaviin täsmentäviin toimenpiteisiin. Kaupunginkirjasto tarkistaa, että ympäri kaupunkia on tasapuolisen kirjastopalvelujen saatavuuden takaamiseksi kirjastoja (yleinen asiointi, työtilat ja lukusali), joihin ei saa tuoda koiria. Edelleen selvitetään, onko HelMet.fi -sivuille mahdollista saada kohtuullisella työpanoksella ja kustannuksilla nykyistä paremmin näkyviin tieto siitä, mihin kirjastoihin koiria ei saa viedä. Samoin tarkistetaan, että kirjastojen ovissa olevat koirien tuomisen kieltävät tai sen sallivat tarrat ovat asianmukaisessa kunnossa.

Arvioin laillisuusvalvonnan kannalta koirien tuontia kirjastoihin seuraavasti. Helsingin kaupunginkirjasto on kirjastolain 2 ja 6 §:n puitteissa julkinen kunnallinen palvelu, jonka tarkoituksena on tavoittaa useita asiakasryhmiä. Yllä kerrotuilla toimenpiteillä Helsingin kaupunginkirjasto pyrkii tasapuolisesti tavoittamaan kirjaston eri käyttäjäryhmät ja samalla tiedottamaan hyvän hallinnon edellyttämällä tavalla palveluistaan. Tarkoituksena ei ole vaikeuttaa yhdenkään asiakasryhmän kirjastonkäyttöä.

Pidän hallintolain 6 §:n kannalta arvioituna Helsingin kaupunginkirjaston korjaavia ja sovittelevia toimenpiteitä toisaalta allergisten asiakkaiden oikeuksien ja toisaalta myös asiakkaiden koirien läsnäolon suhteen riittävinä ja oikeasuhteisina.

Kirjoituksenne ei johda laillisuusvalvonnassa muihin toimenpiteisiin.